

TE WAAR OM MOOI TE ZIJN

Roxanne Wellens

Querido

(door Vera De Smet)

OVER DE MAKER

Roxanne Wellens (1998) studeert journalistiek aan de Thomas More hogeschool in Mechelen en bracht op haar 19de haar eerste debutroman uit: “Te waar om mooi te zijn”. Roxanne werd in haar secundaire school door leerkrachten aangemoedigd om iets te doen met haar schrijftalent en zo geschiedde: ze volgde een cursus ‘Schrijven voor beginners’ in Frankrijk en kreeg de schrijfmicrobe goed te pakken. Haar inspiratie haalt ze grotendeels uit haar eigen leven en haar eigen ervaringen. Daarnaast won ze ook de wedstrijd “Jong Brasschaat Schrijft 2017”. Ze is momenteel bezig met haar tweede roman.

1. VERHAAL

Korte samenvatting

Na de zelfmoord van zijn zus Minthe blijft Othello achter met een immens verdriet en heel veel vragen. Hij is zichzelf niet meer en zoekt de eenzaamheid op. Hij besluit om richting Zwitserland te trekken, naar de instelling waar zijn zus haar laatste weken doorbracht. Hij gaat echter niet alleen: Rowan, de nieuwe bewoner in het gebouw, gaat met hem mee. Het wordt een emotionele, maar verhelderende reis waarin hij beetje bij beetje antwoorden krijgt op al zijn vragen. Bovendien zijn er ook een aantal geheimen die uitkomen...

Personages

De meeste personages in het boek zijn ‘**flat characters**’, personages die simpel en onveranderlijk omschreven worden, zonder diep op hen in te gaan. Het enige ‘**round character**’ (een personage dat complexer en diepgaander wordt beschreven) is **Othello**. De overige personages worden meer gebruikt voor de omkadering en de vervollediging van het verhaal. We geven een overzichtje van de belangrijkste personages:

Othello: het verhaal wordt verteld vanuit de gebeurtenissen, ervaringen en gevoelens van Othello. Vanaf het begin wordt duidelijk gemaakt dat Othello het heel **moelijk** heeft met de dood van zijn zus: “Alles deed hem aan haar denken” (p. 9). Gedreven door zijn **verdriet** en verlangend naar antwoorden op zijn vragen, trekt hij richting **Zwitserland**, waar Minthe haar laatste weken doorbracht: “Ik wil weten waarom ze het heeft gedaan. Ze heeft zelfs geen briefje voor me achtergelaten.” (p. 38) Hij ontdekt dat er een doos met spullen van Minthe voor hem in de instelling staat, maar daar ter plaatse wordt hij **overmand** door emoties en rent hij weg. Door de gesprekken met zijn reiscompagnon en zielsverwant Rowan, slaagt hij er zelf in om geleidelijk aan antwoorden op zijn vragen te krijgen. Bovendien leest hij de **brieven** van Minthe die in de doos met spullen zaten. Nu hij zijn antwoorden heeft, vindt hij een zekere **rust** en slaagt hij er in om opnieuw contact te leggen met zijn moeder, Frida, en zijn jeugdvriendin Bo. Op het einde van

het verhaal gooit hij het notitieboekje met Minthe's brieven in de zee, als teken dat hij los laat en dat hij haar niet meer elk moment van elke dag nodig heeft.

Minthe: het verhaal start op het moment dat Minthe enige tijd geleden **zelfmoord** pleegde. Zij komt dus niet in het boek voor als levend personage, maar we lezen wel enkele van haar brieven die ze aan Othello schreef. Daaruit komen we te weten dat Minthe als kind al een beetje een **eenzaat** was en dat ze de sociale conventies niet altijd goed begreep. Ze was enorm **zoekende** naar zichzelf, naar de waarheid, naar de vrijheid: die zoektocht heeft haar jammer genoeg dan ook naar haar eigen dood geleid. Haar broer was voor haar altijd de belangrijkste persoon in haar leven: bij hem vond ze een **emotionele uitlaatklep** die ze bij niemand anders vond.

Rowan: komt het verhaal binnen gedrongen als een **vreemde**, hij is namelijk de nieuwe bewoner in het flatgebouw waar Othello ook woont. Hij lijkt echter wel een grote **interesse** voor Othello te hebben, wat in het begin van het verhaal soms wat bizar en opdringerig overkomt, maar op het einde van het verhaal komen we te weten dat hij Minthe ook (kort) heeft gekend. Op het moment dat hij, tijdens zijn wereldreis, in Zwitserland vertoefde, was Minthe daar namelijk ook. Zij had als het ware de 'voelspriet' om te zien en te voelen dat Othello en Rowan twee **gelijkgestelde zielen** zijn die elkaar zouden moeten vinden. Om daarin te kunnen slagen, om hen te kunnen samen brengen, bezorgt ze Rowan een **brief** die hij aan Othello moet zien te bezorgen. In die zin is Rowan een 'schakel' tussen Minthe en Othello.

Bo: Bo is een jeugdvriendin van Othello, die hij dus al heel lang kent. Zij probeert hem zo goed en zo kwaad als kan bij te staan in zijn verdriet. Op een bepaald moment bekent Bo dat Minthe een voicemailbericht voor Othello op haar gsm heeft achter gelaten. Een tweede belangrijke zaak om te vermelden is dat Othello en Bo op een avond seks gehad hebben; later blijkt Bo zwanger te zijn, wat voor Othello op dat moment een grote druk en extra stress betekent. Later in het boek vertelt Bo dat ze een miskraam gehad heeft.

- Wie zijn de belangrijkste personages in het boek? Wat weet je over hen? Vertel.
- Met welk personage kan je je het best identificeren? Waarom? Vertel.
- Vind je de personages realistisch beschreven? Waarom (niet)? Vertel.
- Vind je alle personages even belangrijk in het boek? Waarom (niet)? Vertel.
- Zijn Rowan en Othello echt 'gemaakt voor elkaar', denk je? Waarom (niet)? Hoe zou Minthe dit gevoeld of gezien hebben? Vertel.

Structuur en titel

Het boek is ingedeeld in verschillende **hoofdstukken**, die telkens verder gaan op het verhaal van het vorige hoofdstuk. Het verhaal speelt zich dus zo goed als uitsluitend af in het 'heden', in het leven van het hoofdpersoon zoals het nu gebeurt. Een enkele keer komt er een **flash-back**, als Othello terug denkt aan een moment dat hij samen beleefde met zijn zus Minthe. Elk hoofdstuk draagt ook een titel, die telkens start met "**De vrijheid om...**", en is aangevuld met een emotie, actie, ... die in het thema centraal staat. Voorbeelden: "De vrijheid om koffie te drinken", "De vrijheid om spijt te hebben", etc. Op die manier komen we eigenlijk al van in het begin, en tijdens het hele verhaal, te weten dat de vrijheid – volgens het hoofdpersoon Othello – in alles zit, in de kleine dingen, in grote emoties, maar altijd en overal te vinden als je er maar **bewust** bij stil kan staan.

Naast het verhaal van Othello lezen we ook – hier en daar verspreid in het boek – de **brieven** van Minthe. Als lezer kunnen we deze brieven dan lezen, maar Othello kan ze zelf pas op het einde van het verhaal lezen. Wat nog opvallend is, is dat het boek start met de **laatste** brief die Othello zal lezen. De brieven zijn **cursief** getypt en de pagina's waarop de brieven staan, hebben **geen paginanummers**: misschien omdat de brieven los staan van de zoektocht van Othello en los van het verhaal dat verteld wordt.

De titel is een creatieve **woordspeling** op de veel gebruikte uitdrukking "het is te mooi om waar te zijn", waarmee we doorgaans bedoelen dat een situatie of een moment zo mooi is dat we bijna niet kunnen geloven dat het echt is. Hier zijn de adjectieven echter omgedraaid: "het is te waar om mooi te zijn" krijgt

een ietwat **negatieve** bijklank. Het drukt uit dat een situatie of een gebeurtenis zo echt, **realistisch** en werkelijk voorkomt dat het eigenlijk niet mooi meer kan zijn.

- Hoe is het boek ingedeeld? Vind je dat een goede, duidelijke en logische indeling? Waarom (niet)?
- Wat valt je op bij de titels van de hoofdstukken? Vertel. Waarom, denk je, heeft de auteur hiervoor gekozen?
- Wat is speciaal aan de brieven van Minthe? Vertel. Waarom zou dit zo zijn, denk je?
- Wat vind je van de titel? Kan je de titel ook uitleggen? Vertel.
- Wat zou jouw titel zijn, mocht jij de auteur van dit boek zijn? Vertel.

Cover

De cover is wel vrij **uniek** en speciaal. De auteur had namelijk een aantal schetsen van hoe ze de cover eruit wou laten zien aan een illustratrice getoond, die haar tekening op een lap stof **borduurde** en er een foto van maakte. De tekening illustreert de **bergen** van Zwitserland – waar Minthe haar laatste weken in een instelling doorbracht en waar Othello samen met Rowan op zoek ging naar antwoorden over Minthe – en het **meer** van Genève, waar Othello en Rowan hun tentjes opslaan en overnachten. Bemerkt ook het verschil tussen de voor- en achterkant van het boek: op de voorkant staan alle draadjes strak, **netjes** en mooi geordend terwijl je op de achterkant ook letterlijk de achterkant van het naaiwerk ziet, wat er uiteraard chaotisch uitziet. Duidt dat misschien op de **evolutie** die Othello doormaakt. In het begin zit hij vol vragen, frustraties, gevoelens, verdriet en ligt hij in de knoop met zichzelf; door de reis naar Zwitserland te maken, echter, vindt hij antwoorden op zijn vragen en slaagt hij erin om alles min of meer op een rijtje te kunnen zetten.

- Wat vind jij van de cover? Vertel.
- Heb je ooit al een dergelijke cover gezien? Zo ja, weet je nog waar of van welk boek? Vertel.
- Vind je dat de cover een goed beeld schetst van het verhaal? Waarom (niet)? Vertel.
- Wat is het verschil tussen de voorkant en de achterkant van het boek? Waarom zou dit zo zijn, denk je? Vertel.

2. VERWERKING

Thema's

Zelfmoord

Hoewel we geen beschrijving krijgen van de periode voor de zelfmoord van Minthe, staat deze gebeurtenis toch centraal in het boek. We bekijken even van waar de auteur de **inspiratie** voor deze thematiek haalde: “Drie van mijn vier grootouders hebben zelfmoord gepleegd. Eentje van hen heb ik niet gekend, de rest wel. Ik vroeg me af waarom mensen dat doen en had het gevoel dat er voor mijn familie niet echt een antwoord op was.” (Bron: <http://www.knack.be/nieuws/boeken/19-jarige-debutante-roxanne-wellens-met-mijn-boek-wil-ik-zelfdoding-bespreekbaar-maken/article-normal-918845.html>).

In het boek wordt inderdaad beschreven hoe de **nabestaanden** omgaan met zo'n zelfmoord, veeleer dan te focussen op het 'waarom' van de persoon die zelfmoord pleegde. In het boek vertaalt dit zich vooral in de zoektocht naar vrijheid, maar ook naar antwoorden op vragen, van Othello. Een stukje uit een brief van Minthe spreekt wel boekdelen: “Ik moet steeds denken aan wat Albert Camus zei: ‘De enige filosofische vraag die iemand zich zou moeten stellen, is of hij vandaag wil leven of zelfmoord wil plegen.’ Ik ben het met hem eens. Zelfmoord is de enige manier om over je eigen lot te **beslissen**. Om je leven zelf in handen te nemen. De instelling snapt dat niet. Niemand snapt het. Ik kan hier niet omheen.” (p. 78)

Ondanks de zware thematiek is het boek toch luchtig en leest het heel vlot.

- Over welk thema gaat dit boek?
- Vind je dit een interessant, moeilijk, ... thema om over te lezen? Waarom? Vertel.
- Had je al eens een boek over dit thema gelezen? Zo ja, welk boek? Kan je er iets over vertellen?
- Wat vind je van de manier waarop Minthe informatie geeft aan haar broer (brieven)? Vertel.
- Wat vind je van de redenen die Minthe geeft om voor zelfdoding te kiezen? Kan je haar begrijpen, of helemaal niet? Vertel.
- Heeft iemand dit al van dichtbij meegemaakt? Wisten jullie dat er een Zelfmoordlijn bestaat (1813, voor wie het zelf niet meer ziet zitten, voor wie bezorgd is over iemand en voor nabestaanden)?

Literatuur

In het boek wordt dikwijls verwezen naar een aantal bekende auteurs en hun **romans**. Het gaat hier dan over de lievelingsboeken van Minthe. Eén boek steekt er toch wel met kop en schouders bovenuit, niet alleen omwille dat het een lievelingsboek is maar ook omdat het de thematiek in het boek versterkt en benadrukt: **“Walden”** van Henry David Thoreau, gepubliceerd in 1854. Het was vooral voor Rowan een **inspiratiebron** tijdens zijn soloreis die meer dan een jaar in beslag nam. Het boek vertelt namelijk het relaas van Thoreau zelf die een poging deed om een bepaalde tijd eenvoudig te leven in een zelfgebouwd huisje in een bos vlakbij een meer.

Tip! Hoewel de film niet vermeld wordt in het boek, heeft “Into the wild” exact dezelfde **thematiek**: een jongvolwassene kan zich niet meer vinden in de waarden, normen en de gang van zaken in onze maatschappij en besluit om op zichzelf de wijde bossen in te trekken. Het is bovendien gebaseerd op waargebeurde feiten. Op youtube.com kan je een (Engelstalige) trailer van de film vinden (zoek op “Into the wild trailer” en klik op de eerste link). Het kan leuk zijn om met deze trailer te starten; op die manier kan je verder spreken over de thematiek van het boek.

- In het boek worden veel bekende auteurs opgesomd. Welke? Ken jij er sommige van?
- Wat vind je ervan dat Othello Minthe’s favoriete boeken leest om zo te proberen te begrijpen wat er door haar heen is gegaan? Denk je dat dit een goede methode is? Waarom (niet)? Vertel.
- Heeft de natuur dezelfde betekenis voor jou als voor Rowan en Minthe? Vertel. Zoek jij in je vrije tijd vaak de natuur op? Waarom (niet)? Vertel.
- Ken je nog andere werken (boeken, films, muziek, ...) die over het vluchten in de natuur gaan? Welke? Vertel.

Quotes

Het boek biedt ons een aantal filosofisch getinte inzichten in het leven, vrijheid, etc.. Dat zorgt voor een heleboel mooie quotes, quotes waarbij we eventjes moeten stilstaan of waarover we even moeten nadenken. Een kleine selectie vind je hier maar er zijn er misschien wel nog meer te vinden in het boek zelf. Je kan ze printen, uitknippen en verspreiden op een tafel. Elke KJV’er kiest een quote naar keuze uit: een quote die hen aanspreekt, die ze mooi vinden, of misschien wel die ze mysterieus vinden of niet volledig begrijpen. Laat hen daarna vertellen waarom ze deze quote gekozen hebben.

- “Lao Tzu zei: “dat wat een rups het einde van de wereld noemt, noemt de rest van de wereld een vlinder.” (p. 8)
- “We zoeken overal naar het paradijs, maar we vergeten om ons heen te kijken.” (p. 10)
- “Hij wist niet wat erger was: Minthe die voorgoed weg was, of hij die achterbleef.” (p. 13)
- “Mensen kwamen voorbij. Ze waren bijna allemaal hetzelfde: gehaast, verdwaasd. Vol spijt en veilige keuzes. Levend, maar ongeboren. Gevangen in hun eigen wanhoop.” (p. 22)
- “Sneeuw heeft iets poëtisch. Het zijn tranen, bevroren tijdens de val. Verdriet dat alles omhult.” (p. 29)
- “Volgens Minthe heeft iedereen zo’n atmosfeer rond zich. Een sluier die de losse eindjes verhuult waarmee het bestaan aan elkaar is geknoopt. Het houdt ons tevreden. Het verhindert ons te zien wat zo duidelijk is.” (p. 40)
- “Zolang hij vrijheid zocht, was ze dichtbij. Maar wat zou er daarna gebeuren?” (p. 55)
- “Even was er geen Othello die kuste, geen Rowan die antwoordde. Er waren geen afzonderlijke lippen, geen verschillende, rondwalende handen. Er was alleen het moment.” (p. 118)

- “Wat we hier doen is de tijd doden, tot die ons doodt. Nu ik dat besef, bestaan er geen “gewone” momenten meer voor mij.” (p. 120)

Recensies

Gezien het boek zeer **recent** pas gepubliceerd is, zijn er nog niet heel veel recensies op het Internet terug te vinden. Hieronder vind je een selectie. Laat de KJV'ers de recensie kiezen waarin ze zich het meest kunnen vinden of waarmee ze (niet) akkoord gaan. Laat hen uitleggen waarom ze die recensie gekozen hebben.

“Debuutroman van een nog piepjonge Belgische schrijfster (18) die zelf haar grootouders verloor aan suïcide. Wat een mystieke novelle had moeten zijn, vliegt vrij snel uit de bocht. In plaats van meeslepende scènes en confrontaties zet de schrijfster vol in op (quasi)filosofische mijmeringen en weinig originele natuurmataforen. Vrijwel alles wat Othello voelt, wordt voor de lezer uitgespeld. Een echt verrassend inzicht over zelfmoord blijft jammer genoeg uit. De lezer wordt er zodoende aan herinnerd dat dit het werk is van een jong en onervaren iemand. Een jongvolwassene die weliswaar overduidelijk goede ideeën heeft en van mooie zinnen houdt, maar nog niet weet hoe ze te doseren. Vanaf ca. 15 jaar. (Linda van der Rest)” (Bron: <https://www.bol.com/nl/f/te-waar-om-mooi-te-zijn/9200000076024042/?country=BE>)

“Wat mij vooral stoort is de manier waarop een beloftevol verhaalbegin met een krachtige vertelstem en originele beelden gaandeweg wordt afgeraffeld als betrof het een populaire young adult van een commercieel ingesteld auteur. Deze spijtige wending kan mijns inziens niet volledig op het conto van de – nog onervaren – auteur geschreven worden; een redacteur had deze debuterende negentienjarige veel sterker moeten begeleiden, haar aanmanen om de zwakke passages te herschrijven tot zij opnieuw de juiste toon te pakken had. Dan was een afgerond geheel ontstaan, weliswaar nog een debuut met bijhorende kinderziektes, maar alleszins stukken beter dan dit onevenwichtige boek, dat geleidelijk totaal ontspoorde. (Jürgen Peeters)” (Bron: <https://www.tzum.info/2017/07/recensie-roxanne-wellens-om-mooi/>)

“Prachtig hoe Roxanne al op jonge leeftijd zulke heftige emoties op papier kan zetten. Het boekje leest vlot weg en de onderwerpen die besproken worden zijn heel herkenbaar. Een echte aanrader dus. (Esmée Borgts)”. (Bron: <http://www.deleesfabriek.nl/2017/06/te-waar-om-mooi-te-zijn-roxanne-wellens-2/>)

“Het hoofdpersonage is goed uitgewerkt. Je leert hem en zijn drijfveren goed kennen, ook al krijg je daar maar 168 pagina's de tijd voor. Minthe daarentegen blijft doorheen het hele verhaal een raadsel. Ik was graag meer te weten gekomen over haar karakter en wat er aan haar zelfmoordpoging voorafging. Nu voelde ik geen enkele connectie met haar en bleef het ook na Othello's zoektocht gissen. Ook het einde vond ik wat te vergezocht en de schrijfster doet te veel beroep op toeval om alle eindjes aan elkaar te knopen. Jammer, want de rest van het verhaal is bijzonder in zijn ingetogenheid.” (Bron: <http://www.boekboetiek.be/2017/10/recensie-te-waar-om-mooi-te-zijn.html>)

“Wat een straf boek. Een instante verslaving. Een boek dat me goesting doet krijgen om meer te lezen, meer te genieten en met liefde te strooien als was het confetti.” (Eva Daeleman) (Bron: <http://www.standaarduitgeverij.be/zomerleesfragment-te-waar-om-mooi-te-zijn-van-roxanne-wellens/>)

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.